А. В. Чорнобай,

аспірант кафедри економіки, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID: 0000-0002-8953-0387

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.6.48

ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА ПОЛІТИКИ ДОХОДІВ

A. Chornobai,

Postgraduate student of the Department of Economics,

Dnipro State Agrarian and Economic University

INVESTMENT COMPONENT OF INCOME POLICY

У статті досліджено науково-практичні засади формування інвестиційної політики як важливої складової політики доходів агропромислового підприємства. Установлено, що інвестиціями є господарські операції, котрі передбачають купівлю основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів у обмін на грошові кошти чи майно. Досліджено, що інвестуванням є форма економічно-фінансової діяльності, котра має на меті нарощування, збільшення капіталу; процес зростання вартості активів, котрими володіє фізична чи юридична особа. Визначено, що інвестиційною політикою є цілеспрямовані заходи на перетворення, виявлення та задоволення інвестиційних потреб. Виявлено, що результатом дієвої інвестиційної політики є створення умов для переходу до інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки, яка неможлива без динамічного розвитку законодавства щодо стимулювання інвестицій. Досліджено головні вектори та фундаментальні задачі, котрі визначають інвестиційну політику агропромислового підприємства.

This article examines the scientific and practical principles of investment policy formation as an important component of the income policy of an agro-industrial enterprise. It is established that investments are business transactions that involve the purchase of fixed assets, intangible assets, corporate rights and securities in exchange for cash or property. It is investigated that investing is a form of economic and financial activity, which aims to increase, increase capital; the process of increasing the value of assets owned by a natural or legal person. It is determined that an investor is a person who is engaged in investing, ie investing in various enterprises or values, the purpose of which is to preserve and increase capital. It is established that investment activity is a set of purposeful actions on investment of financial resources and other values in projects and also maintenance of return of deposits. It is determined that the investment policy is targeted measures to transform, identify and meet investment needs depending on the conditions, together with an indication of financing. It is revealed that the result of an effective investment policy is the creation of conditions for the transition to innovation and investment model of economic development, which is impossible without the dynamic development of legislation to stimulate investment. It is established that the scientifically motivated concept of investment process development in the country in the short and long term in connection with the main ways of financing investments and specific ways of implementing relations formed in the process of movement and use of investments allows to combine potential properties of investments as financial and economic category with specific areas of use of investment activities in the interests of the state, citizens and society. It was found that one of the most important conditions for effective development of agro-industrial enterprises is to strengthen their investment potential, which will contribute to the production of quality and competitive products, technical and

technological re-equipment of the industry, increase investment management in agro-industrial production. It is established that the fundamental aspect of investment policy includes policy in the field of supply of investment resources, policy of demand for investment resources, policy to balance supply and demand of investment resources and effective redistribution of investment resources in those sectors of the economy where they can be used more economically. The main vectors and fundamental tasks that determine the investment policy of an agro-industrial enterprise are studied.

Ключові слова: інвестиційна політика, інвестиції, інвестування, інвестор, дохід.
Key words: investment policy, investments, investing, investor, income.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах розвитку економіки країни важливе значення має інвестиційна політика агропромислових підприємств. Окрім цього, на теперішньому етапі розвитку економіки одним з найголовніших напрямів інвестиційної політики агропромислових підприємств є досягнення позитивного інвестиційного клімату та стимулювання надходження прямих інвестицій в економіку України. Фінансування економіки нашої країни повинно здійснюватися за допомогою програмно-цільових засобів та повинно розподілятися по різних секторах економіки, у тому числі й на агропромисловий сектор для чого мають використовуватися різні види спеціальних фінансово-економічних інститутів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Вагомий внесок в розробку теоретико-методологічних аспектів інвестиційної політики зробили такі вчені: О. Лемішко, В. Мортиков, І. Комарницький, І. Сердюк, І. Бланк, В. Борщевський, Л. Борщ, В. Голян, Б. Губський, А. Федорищева та інші. Питаннями вивчення властивостей формування політики інвестицій присвячені дослідження І. Вініченко, В. Пшеничної, С. Чистова, О. Кришана, О. Бехтеревої, І. Бланка, Є. Бойка, В. Геєця, Б. Данилишина, М. Долішнього, А. Пересади, П. Сокурєнка та ін.

На думку В. Гриньової та О. Коюди, інвестиційна політика — це визначення структурних та кількісних потреб в інвестиційних джерелах, зростання ресурсів фінансування, вибір першорядних напрямів формування й фінансування дієвої пропозиції для мобілізації інвестицій. Дане трактування передбачає широкий діапазон діяльності країни в інвестиційній сфері як представника здійснення власної інвестиційної активності, так і регулятора системи факторів, які визначають дієвість та інтенсивність інвестиційної діяльності інших суб'єктів господарювання. Більш вузько інтерпретується політика інвестицій у межах підходу, коли вона розглядається як комплекс заходів, що забезпечують формування більш сприятливого національного інвестиційного клімату та підприємницького середовища. Так, наприклад, Т. Куценко, С. Чистов, А. Никифоров визначають державну інвестиційну політику як комплекс правових, адміністративних та фінансово-економічних заходів, які спрямовані на поширення та активізацію інвестиційних

процесів. Урахування факторів інвестиційної політики не лише впливає на фінансово-економічне зростання, а також є вагомим чинником покращення рівня життя населення та його доходів.

Проте, дивлячись на значні теоретико-наукові напрацювання, проблема інвестиційної політики лишається невирішеною.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою статті є дослідження важливих запитань щодо інвестиційної політики в агропромисловому виробництві і впровадження ефективних заходів стосовно удосконалення політики доходів в розрізі політики інвестицій.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інвестиціями є господарські операції, котрі передбачають купівлю основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав й цінних паперів у обмін на грошові кошти чи майно. Інвестуванням є форма економічно-фінансової діяльності, котра має на меті нарощування, збільшення капіталу; процес зростання вартості активів, котрими володіє фізична чи юридична особа. Інвестором є людина, котра займається інвестуванням, тобто вкладенням коштів у різні підприємства чи цінності, метою котрого є збереження та збільшення капіталу. Інвестиційною діяльністю є сукупність цілеспрямованих дій по вкладанню фінансових ресурсів й інших цінностей у проекти й також забезпечення віддачі вкладів. Інвестиційною політикою є цілеспрямовані заходи на перетворення, виявлення та задоволення інвестиційних потреб у залежності від умов, разом із указівкою фінансування.

Інвестиційна політика являє собою значущий важіль впливу як на економіку України, так й на підприємницьку діяльність її суб'єктів господарювання. Під інвестиційною політикою країни необхідно розуміти комплекс цілеспрямованих заходів стосовно створення найсприятливіших чинників для усіх суб'єктів господарювання із метою активізації інвестиційної діяльності, піднесення економіки, підвищення дієвості виробництва, а також вирішення соціально-економічних проблем.

Інвестиційна політика, як частина фінансово-економічної політики країни, має будуватися на певних підходах й принципах і передбачати логіку керування фінан-

сово-економічним розвитком держави. Під засадами державного керування розуміють керівні правила, головні положення, норми поведінки, котрі відображають більш загальні стійкі риси законів та закономірностей керування, котрих потрібно дотримуватися в управлінській діяльності [2, с. 479].

Основною метою інвестиційної політики є створення оптимальних умов для активізації інвестиційного потенціалу. Векторами інвестиційної політики є організація слушного режиму для діяльності національних та іноземних інвесторів, зростання рентабельності та мінімізації ризиків у інтересах сталого фінансово-економічного та соціального розвитку, покращення рівня життя населення. Результат здійснення політики інвестицій оцінюється у залежності від об'єму залучених до розвитку економіки країни інвестиційних ресурсів. Нині однією з найважливіших умов забезпечення дієвого розвитку агропромислових підприємств є зміцнення їхнього інвестиційного потенціалу, котре буде сприяти виробництву якісної й конкурентоспроможної продукції, технічному і технологічному переозброєнню галузі, підвищенню дієвості керування інвестиціями в агропромисловому виробництві.

Науково умотивована концепція розвитку інвестиційного процесу в державі у найближчому часі та віддалена перспектива у зв'язку із головними шляхами фінансування інвестицій та конкретних шляхів реалізації відносин, котрі формуються у процесі руху та використання інвестицій, дозволяє органічно поєднати потенційні властивості інвестицій, як фінансово-економічної категорії із конкретними напрямками використання інвестиційної діяльності в інтересах держави, громадян та суспільства [9, с. 152].

Фундаментальний аспект політики інвестицій уключає політику в сфері формування пропозиції інвестиційних ресурсів, політику формування попиту на інвестиційні ресурси, політику забезпечення збалансованості попиту та пропозиції інвестиційних ресурсів та дієвого перерозподілу інвестиційних ресурсів у ті сектори економіки, де вони можуть бути використані із більшою економічною дієвістю.

Для забезпечення дієвості політики інвестицій при її розробці мають дотримуватися певні вимоги. Основною з них є теоретико-науковий підхід до її розробки, котрий урахує реальний стан фінансів та економічної системи країни [4; 9]. Логічним результатом ефективності інвестиційного клімату є досягнення визначеної мети інвестування. У той же час активність різних територіальних інституцій із ціллю формування ще найбільш сприятливого інвестиційного клімату не завжди прийнятно супроводжується збільшенням інвестиційних потоків.

Головним елементом політики інвестицій є пріоритетні сфери та об'єкти її здійснення, до котрих в сучасних умовах побудови соціально орієнтованої моделі як міжнародної, так й вітчизняної економіки у першу чергу відносяться не тільки перспективні з позиції інтенсивності власного розвитку й генерування фінансово-економічного зростання в пов'язаних видах діяльності галузі реального сектору економіки, а й об'єкти ринкової, виробничої і соціальної інфраструктури, природоохоронна діяльність, покликані створювати змогу ста-

більного суспільного розвитку [3; 5]. Фундаментальний склад компонентів інвестиційної політики може бути поданий наступним чином: головні ефекти, котрі очікуються від її реалізації; мета та завдання інвестиційної політики; склад пріоритетних сфер та об'єктів інвестування; засади формування та реалізації інвестиційної політики, у тому числі засади взаємодії держави із іншими учасниками інвестування [11, с. 44].

Результатом дієвої інвестиційної політики є створення умов для переходу до інноваційно-інвестиційної моделі розвитку економіки, котре неможливе без динамічного розвитку законодавства для стимулювання інвестицій. Доцільне залучення інвестицій сприяє збільшенню валового внутрішнього продукту. Надзвичайно сприятливим досвідом утворення інвестиційної політики України є успішна інвестиційна політика Європейського Союзу, котрий проводить продуктивну політику, котре спрямована на розвиток міжнародних інвестицій на своїй території та на континенті у цілому. Системний підхід дає змогу виділити основні умови її ефективності. Стратегічне управління інвестиційною політикою агропромислових підприємств має цільовий характер, тобто передбачає постановку та досягнення певної мети; є вагомим засобом покращення ефективності інноваційно-інвестиційною діяльності у довготерміновій перспективі, її координації й контролю, а також основою для прийняття управлінських рішень на усіх стадіях інвестиційного процесу.

Головною метою управління інноваційно-інвестиційною діяльністю є забезпечення найбільш дієвих напрямків реалізації інвестиційної стратегії й створення сприятливого інвестиційного клімату. В процесі здійснення цієї головної мети інвестиційне управління спрямоване на вирішення таких найважливіших задач: забезпечення високих темпів фінансово-економічного розвитку держави за рахунок дієвої інвестиційної діяльності; створення високотехнологічного інвестиційного комплексу, котрий здатний забезпечити потреби економіки у інвестиційних послугах та товарах достойної якості; покращення технічного рівня виробничого апарату; максимізація прибутків від інноваційно-інвестиційної діяльності; мінімізація інвестиційних ризиків; знаходження напрямків щодо прискорення інвестиційних програм; створення конкурентоспроможних експортних виробництв, котрі забезпечуватимуть дієві зовнішньоекономічні зв'язки країни; забезпечення в державі економічно-фінансової стабільності у процесі здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності, позитивних структурних змін у економіці, подолання диспропорцій, технічно-структурної незбалансованості економіки.

Однією з найважливіших задач стратегічного планування інноваційно-інвестиційного розвитку є організація науково-обґрунтованого моделювання пропонуванних варіантів. Непродумані фінансово-економічні рішення можуть мати катастрофічні наслідки та викликати довгострокове погіршення інвестиційного клімату, котре робить неможливим швидке формування дієвого інноваційно-інвестиційного процесу [7, с. 247].

Нині наша країна у сфері інвестиційної політики має вирішити ряд наступних актуальних задач, серед них можна виділити такі: тісний взаємозв'язок пріо-

ритетів та реалізованих інвестиційних проектів; раціоналізація витрат, котрі спрямованих на впровадження інвестиційних програм різного рівня; розширення прав інвесторів; перевага проектів з меншим терміном окупності. Впровадження політики у сфері інвестування потребує зростання обсягу інвестицій, котрі надходять від приватних інвесторів. Це мають бути не лише фінансові інвестиції, а також вливання інноваційних технологій та інтелектуального капіталу [1, с. 221].

Перед державою особливо гостро стоїть питання залучення коштів світових інвесторів. Міжнародне інвестування допомогло б вирішити проблему недостатнього фінансування економіки. Щоб вдосконалити впровадження політики інвестицій країна має: гарантувати права усіх учасників інвестиційного процесу; сприяти чесній конкуренції між інвесторами; відслідковувати порушення антимонопольного законодавства; вдосконалити функціонування інфраструктури ринку інвестицій; спростити процедури оформлення документів, котрі необхідні для реалізації інвестиційних проектів; вдосконалити консультативну й аналітичну роботу у сфері інвестування.

ВИСНОВКИ

Отже, інвестиційна політика агропромислових підприємств має бути вирішальною умовою розвитку фінансово-економічних процесів та має давати можливість безпосередньо впливати на темпи обсягу виробництва, на універсалізацію науково-технічного прогресу, на зміну сукупності колективного виробництва та на рішення великого обсягу перспективних задач. Тобто необхідно дотримуватися продуктивної інвестиційної політики.

Таким чином, без точного означення цілей інвестування механізм державного регулювання інвестиційних процесів утрачає цілеспрямованість, конкретність і не забезпечує досягнення поставлених цілей. Визначення цілей інвестування є одним із найбільш важливих напрямів для реалізації політики інвестицій. У теперішніх умовах реформування економіки України необхідно упорядкувати державну політику інвестицій, забезпечити її стабільність та ефективність. На сьогодні розвиток інвестиційної політики отримує нові риси й особливості, котрі відповідають правовій кон'юктурі країни та євроінтеграційному курсу зовнішньоекономічної політики. Тому необхідно діяти у відповідності до інвестиційної стратегії у цілому, а також урахувати позиції інвестиційної політики. Основним у впровадженні інвестиційної стратегії та її політики є розробка інноваційно-інвестиційних програм.

Література:

1. Бланк І.А. Управління інвестиціями підприємства: підручник / І.А. Бланк. — К.: Ніка-Центр, 2017. — 480 с. — С. 221.
2. Борщ Л.М. Інвестування: теорія і практика: підручник / Л.М. Борщ. — К.: Знання, 2015. — 685 с. — С. 479.
3. Вініченко І.І. Інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств: монографія [Текст] / І.І. Вініченко. — Донецько: Юго-Восток, 2010. — 444 с.

4. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. — [2-ге видання]. — К.: Центр учбової літератури, 2017. — 488 с. — С. 97.

5. Іванілов О.С. Економіка підприємства: підруч. / О.С. Іванілов. — К.: Центр учбової літератури, 2014. — 728 с. — С. 121.

6. Коюда В.О. Основи інвестиційного менеджменту: підручник / В.О. Коюда. — К.: Кондор, 2018. — 340 с. — С. 86.

7. Коюда О.П. Інвестування: підручник / О.П. Коюда. — К.: Знання, 2016. — 452 с. — С. 247.

8. Мочерний С.В. Політична економія: навч. посіб. / С.В. Мочерний. — К.: Знання-Прес, 2016. — 687 с. — С. 509.

9. Музиченко А.С. Державне регулювання інвестиційної діяльності: підручник / А.С. Музиченко. — К.: Науковий світ, 2016. — 345 с. — С. 152.

10. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: підручник / С.Ф. Покропивний. — К.: КНЕУ, 2014. — 528 с. — С. 336.

11. Ушакова М.М. Інвестування, фінансування, кредитування. Стратегія і тактика підприємства: підручник / М.М. Ушакова. — К.: КНТЕУ, 2017. — 191 с. — С. 44.

References:

1. Blank, I.A. (2017), *Upravlinnya investytsiyamy pidpryyemstva: pidruchnyk* [Enterprise investment management: a textbook], Nika Center, Kyiv, Ukraine.
2. Borshch, L.M. (2015), *Investuvannya: teoriya i praktyka: pidruchnyk* [Investing: theory and practice: a textbook], Znannya, Kyiv, Ukraine.
3. Vinichenko, I.I. (2010), *Investytsijna diial'nist' sil'skohospodars'kykh pidpryyemstv* [Investment activity of agricultural enterprises], Yuhovostok, Donetsk, Ukraine.
4. Getman, O.O. (2017), *Ekonomika pidpryyemstva: navchal'nyy posibnyk* [Business Economics: Textbook], Tsentr uchbovoyi literatury, Kyiv, Ukraine.
5. Ivanilov, O.S. (2014), *Ekonomika pidpryyemstva: pidruchnyk* [Business Economics: Textbook], Tsentr uchbovoyi literatury, Kyiv, Ukraine.
6. Koyuda, V.O. (2018), *Osnovy investytsiynoho menedzhmentu: pidruchnyk* [Fundamentals of investment management: a textbook], Kondor, Kyiv, Ukraine.
7. Koyuda, O.P. (2016), *Investuvannya: pidruchnyk* [Investing: a textbook], Znannya, Kyiv, Ukraine.
8. Mochernyy, S.V. (2016), *Politychna ekonomiya: navchal'nyy posibnyk* [Political Economy: Textbook], Znannya-Press, Kyiv, Ukraine.
9. Muzychenko, A.S. (2016), *Derzhavne rehulyuvannya investytsiynoyi diyalnosti: pidruchnyk* [State regulation of investment activity: a textbook], Naukovyy svit, Kyiv, Ukraine.
10. Pokropivnyy, S.F. (2014), *Ekonomika pidpryyemstva: pidruchnyk* [Business Economics: Textbook], KNEU, Kyiv, Ukraine.
11. Ushakova, M.M. (2017), *Investuvannya, finansuvannya, kredyтування. Stratehiya i taktyka pidpryyemstva: pidruchnyk* [Investing, financing, lending. Strategy and tactics of the enterprise: a textbook], KNTEU, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 14.03.2021 р.